

Financování nákupů v předvánočním období

Neformální snídane pro média
Kavárna Langhans, středa 21. listopadu 2018

PORADNA
PŘI FINANČNÍ TÍSNĚ

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

KANTAR

Metodologie

Průzkum provedla agentura Kantar od 24. září. do 3. října 2018.

Zúčastnilo se ho N=1002 respondentů. Počet účastníků průzkumu byl rovnoměrně rozložen mezi kraje České republiky.

Sběr dat proběhl metodou CASI (Computer Aided Self-Interviewing).

Cílová skupina: obecná populace České republiky ve věku 18 až 75 let.

Se závěry průzkumu vás seznámí...

David Šmejkal

ředitel Poradny při finanční tísni

www.financnitisen.cz

e-mail: smejkal@financnitisen.cz

tel.: 737 553 426

**PORADNA
PŘI FINANČNÍ TÍSNĚ**

Viktor Vodička

ředitel Sdružení českých spotřebitelů

www.konzument.cz

e-mail: vodicka@regio.cz

tel.: 732 266 150

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

Vánoce a dárky

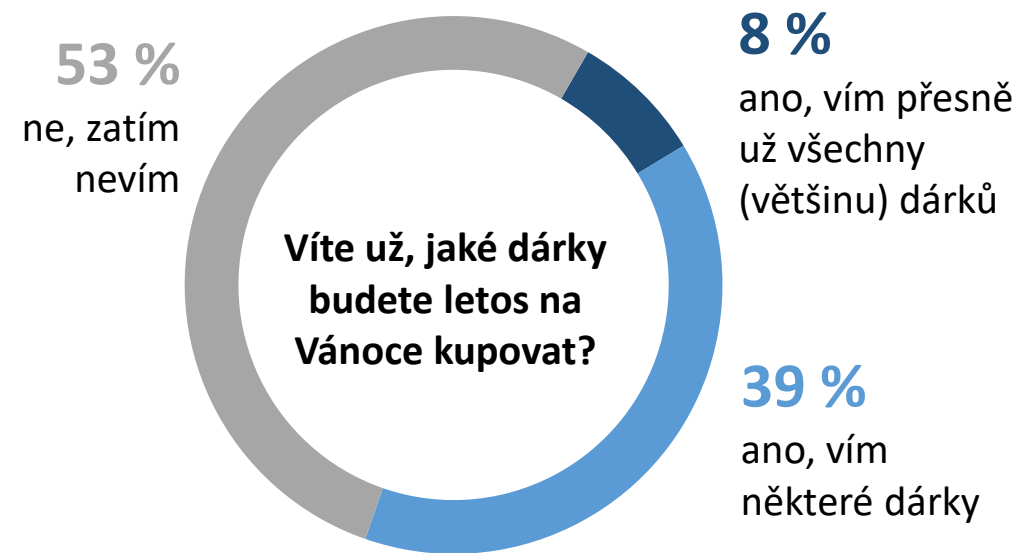
Jaké dárky plánují lidé letos nakupovat?

Téměř polovina lidí má již v říjnu bližší představu o tom, jaké dárky bude letos na Vánoce kupovat.

Nejvíce rozbalíme pod stromečkem oblečení či obuv. Následují hračky, kosmetika, elektronika, knihy a vybavení domácnosti.

Oblečení a hračky budou kupovat především **mladé rodiny**. Ve **starších rodinách** budou kupovat rovněž nejvíce oblečení a výrazně více než ostatní také elektroniku jako tablety, PC hry nebo mobilní telefony.

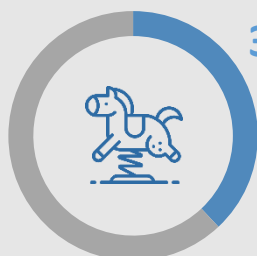
Mladí lidé **bez rodiny** budou kupovat nejvíce oblečení a k tomu ještě kosmetiku. Výrazně více než také ostatní také plánují darovat nápoje a wellness pobyty (dovolenou).

6 nejčastějších plánovaných dáreků pro letošní Vánoce:

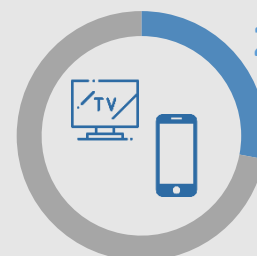
Oblečení / obuv / doplňky

Hračky, hry

Kosmetika / drogerie,...

Elektronika (televize / PC / mobil)

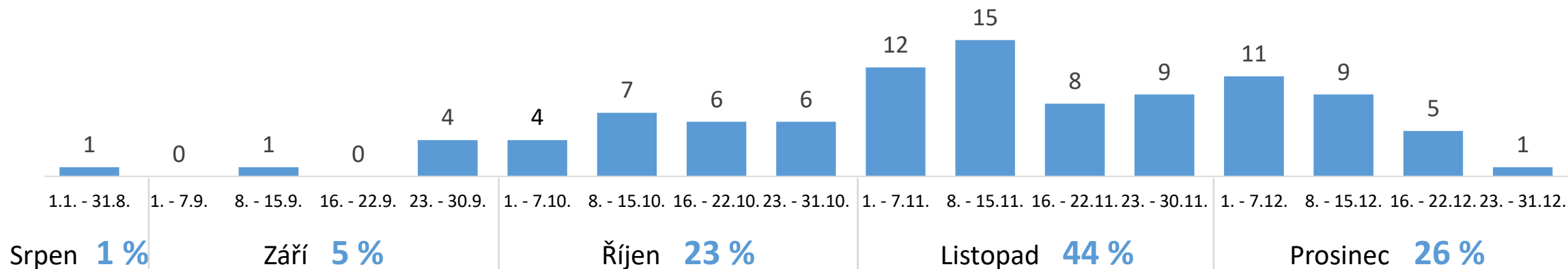
Knihy, vstupenky, DVD

Vybavení domácnosti

Kdy plánují lidé dárky nakupovat?

Téměř tři čtvrtiny Čechů (73 %) plánují nákup dárků nejpozději do konce listopadu.

Kdo dříve, kdo později

Ženy plánují nákupy vánočních dárků na dřívější dobu než muži. Jen 10 žen ze 100 plánuje nechat nákup dárků na prosinec, u mužů je to 37 ze 100.

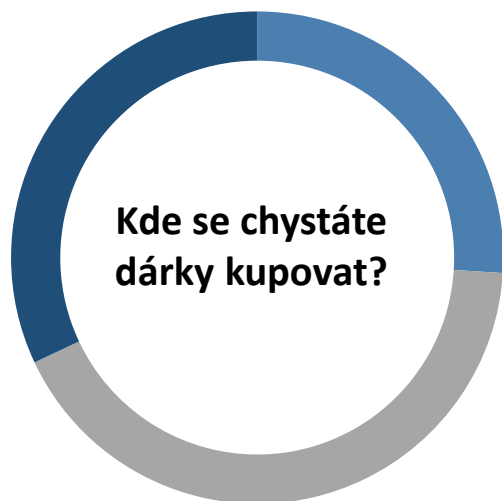
Na dřívější nákupy se chystají také v rodinách s dětmi (na prosinec nechává nákupy 22 % domácností s dětmi), kdežto rodiny bez dětí nechávají vánoční nákupy mnohem častěji až na prosinec (31 %).

Kde plánují nakupovat?

Nejvíce lidí (42 %) plánuje kombinovat oba přístupy nakupování: nákup v kamenných prodejnách i přes internet. Pokud se lidé přiklánějí k určitému druhu nakupování, tak nákup v kamenných prodejnách stále ještě převažuje nad nákupem přes internet.

32 %

Převážně nebo
výhradně v
kamenných
prodejnách

26 %

Převážně nebo
výhradně přes
internet

**Kde se chystáte
dárky kupovat?**

42 %

Asi půl na půl

Kdo přes internet, kdo v kamenných prodejnách

Ženy plánují spíše nákupy přes internet, muži spíše v kamenných prodejnách.

K nákupům přes internet inklinují také více mladí (do 44 let, typický segment lidé Bez rodiny a Mladší rodiny), nákup v kamenných prodejnách preferují spíše starší.

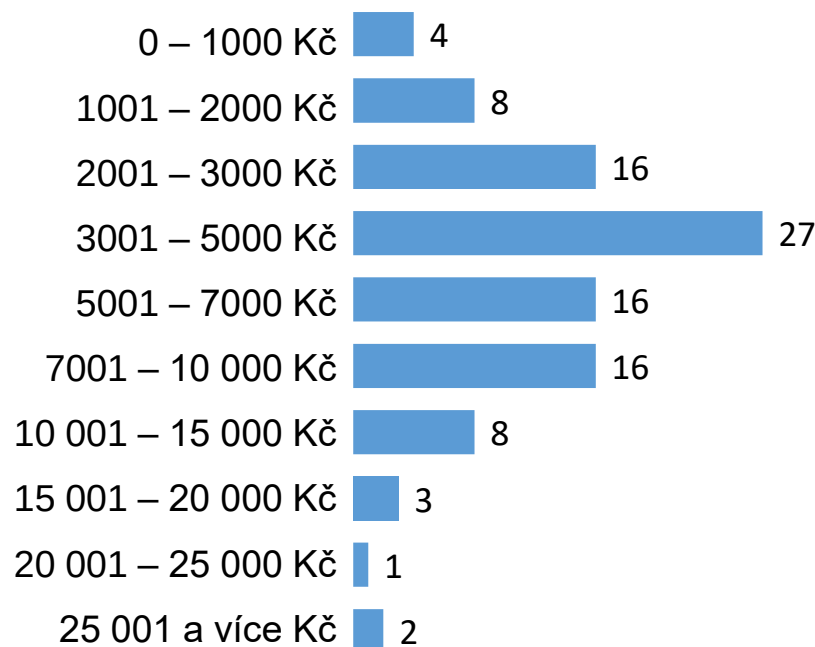
Nákup přes internet preferují lidé s vyšším příjmem a vyšším vzděláním.

Kolik peněz letos plánují utratit za vánoční dárky?

Nejvíce Čechů se chystá utratit mezi 3 000 – 5 000 Kč. Jen každý sedmý plánuje utratit více než 10 000 Kč.

Češi se chystají za dárky v průměru utratit 5 970 Kč.

Kolik peněz letos utratíte za vánoční dárky?

Kdo za dárky utratí více, kdo méně

Zatímco Mladí mají do kapsy hluboko a často si pořídí dárky pouze do 2 tis. Kč, lidé v životních etapách Mladší a Starší rodiny utratí daleko větší částky.

Útrata souvisí jednak s dětmi, jednak s příjmy a vzděláním. Lidé s vyšším vzděláním a vyššími příjmy utratí za dárky více než ti s nižším vzděláním a nižšími příjmy.

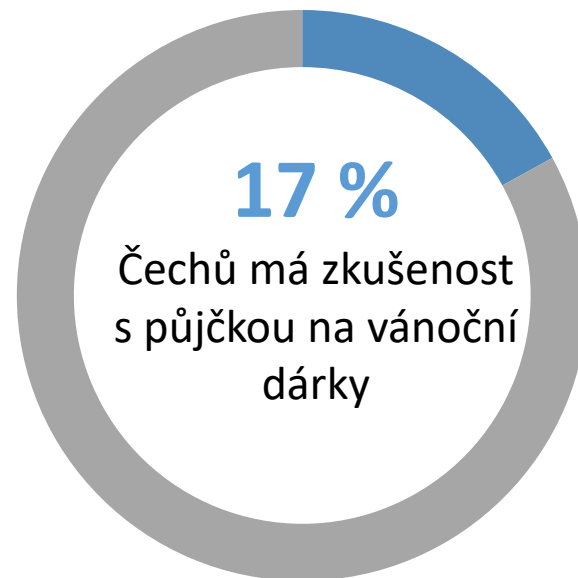
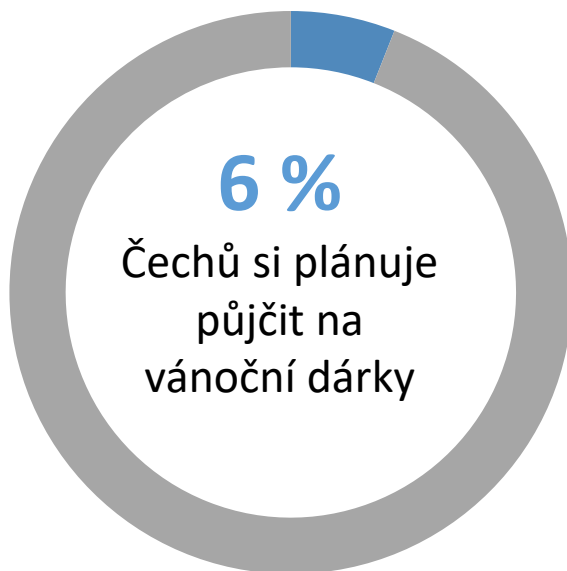
Vánoce a půjčky

Financování dárků

plán...

vs.

... zkušenost

Kdo si půjčí

Spíše si půjčí lidé mladší (10 % lidí ve věku 18-34 to zvažuje vs. 3 % u lidí ve věku 55-75 let).

Vedle toho si půjčují více lidé, kteří mají děti. Na předchozích snímcích bylo vidět, že utratí za dárky nejvíc a nyní se ukazuje, že ne vždy na dárky mají.

Kdo má s půjčkami na vánoční dárky více zkušeností

S věkem postupně stoupá počet lidí, kteří si na dárky v minulosti půjčili. Nejvíce zkušeností mají lidé ve věku 45-54 let, kteří mají děti.

Naopak starší generace (zástupci Prázdných hnízd a Senioři) je konzervativnější a půjčkám na vánoční dárky se spíše vyhýbá.

Tendence k půjčce na vánoční dárky mírně klesá s rostoucí velikostí místa bydliště.

Proč si lidé berou půjčky na vánoční dárky?

Důvod pro půjčku na vánoční dárky je vcelku jednoduchý, lidé prostě nemají dostatek hotovosti. Ve většině případů jde o přechodný nedostatek, jen zhruba ve 20 % jde o dlouhodobý nedostatek financí.

Důvody pro uzavření půjčky na vánoční dárky

Kdo si bere půjčku kvůli dlouhodobému nedostatku financí

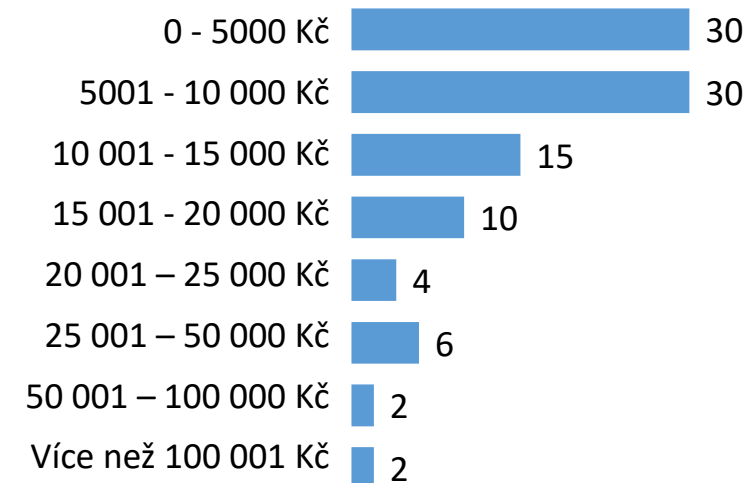
U dlouhodobého nedostatku jde o lidi, kteří mají s půjčkami už dost zkušeností z minulosti, při půjčování vykazují rizikové chování a za dárky utratí spíše menší částku.

Kolik si lidé půjčují na vánoční dárky a na co?

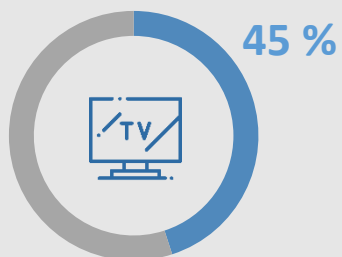
60 % Čechů si půjčuje do 10 000 Kč.

Průměrná hodnota těchto půjček byla 8 493 Kč.

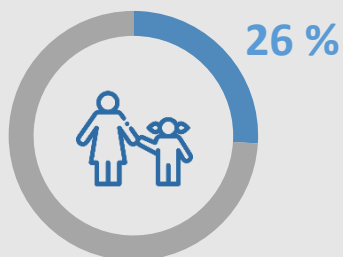
Kolik jste si na Vánoce půjčili?

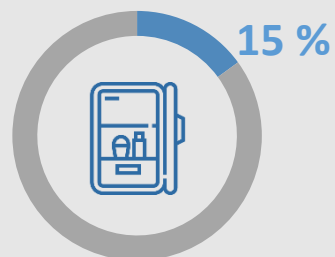
5 nejčastějších dárků, na které si lidé naposledy před Vánoci půjčili:

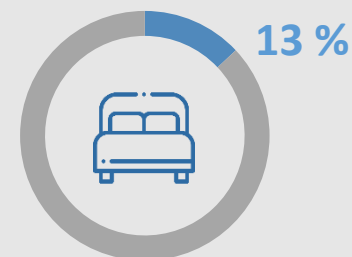
Spotřební elektronika
(TV, telefon, PC...)

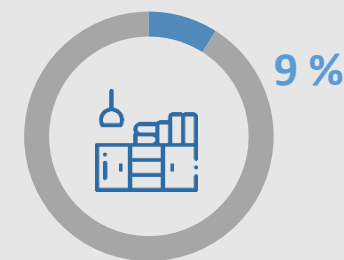
Výdaje spojené s dětmi
(např. dárky, pobyty,...)

Bílé elektro
(lednice, pračka...)

Vybavení bytu
(nábytek, dekorace)

Rekonstrukce bytu
(koupelna, kuchyň, okna)

Jaké úvěrové produkty na nákup vánočních dárků využívají?

S tím, že si lidé na nákup vánočních dárků půjčují spíše nižší částky, souvisí i úvěrové produkty, které nejčastěji volí. Jsou to: nákup na splátky, spotřebitelská půjčka, kontokorent, malá půjčka do výplaty a kreditní karta.

Půjčky na vánoční dárky

Nákup spotřebního zboží na splátky	23%
Spotřebitelský úvěr / půjčka	22%
Kontokorent	20%
Malá půjčka do výplaty	17%
Kreditní karta	12%
Půjčka od příbuzných, rodinných příslušníků	9%
„Předschválená“ půjčka na kliknutí v IB	7%
Půjčka od známého	4%
Půjčka od zaměstnavatele	4%
Půjčka přímo od prodejce zboží	3%
Půjčka od jiné soukromé osoby (mimo okruh rodiny a známých)	1%

Rizikové klienti

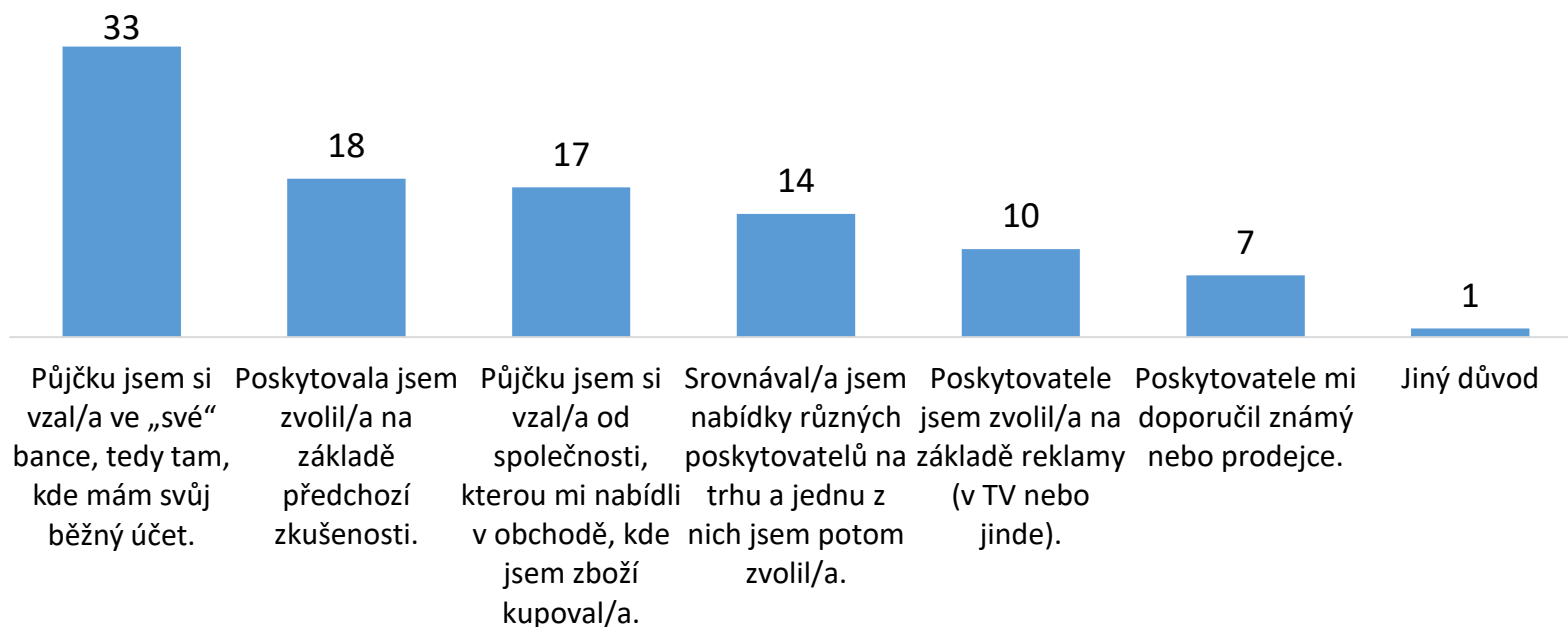

70 % rizikových klientů volí půjčku od nebankovního subjektu

Jakým způsobem se o poskytovateli rozhodovali?

Pro půjčku si jdou lidé nejčastěji do „své“ banky. Pro nebankovní subjekty je pak typické to, že své produkty nabízejí přímo v místě prodeje, kde lidé nemají příliš na výběr, nebo je osloví reklama v televizi (či jinde).

Způsob rozhodování o poskytovateli půjčky

Kdo se jak rozhoduje

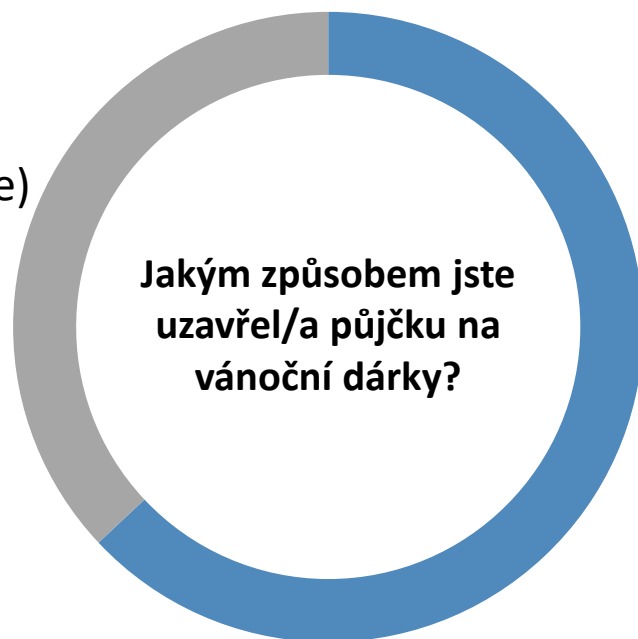
Reklama více funguje na mladší ročníky, alespoň dle vyjádření respondentů.

Jakým způsobem uzavírají smlouvu na půjčku na vánoční dárky?

Ve dvou ze tří případů dojde k uzavření smlouvy o půjčce na vánoční dárky offline, tj. osobně u poskytovatele půjčky nebo přímo na prodejně.

37 %

Uzavřel přes internet (online)

63 %

Uzavřel osobně (offline)

Kdo online, kdo offline

K uzavření půjčky online se více hlásí mladší lidé. Ti starší jsou přeci jen konzervativnější a když už si půjčku vezmou, raději si ji vyřídí osobně.

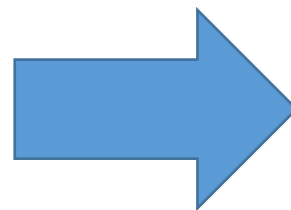

Vánoční půjčky a rizikové faktory

Index rizikového půjčování

Spotřebitelé s rizikovým chováním jsou ti, kteří:

- mají vysoký počet dosavadních nebo současných půjček;
- mají rizikové důvody k pořízení půjčky;
- volí rizikové poskytovatele půjčky;
- volí nevhodné řešení své platební situace.

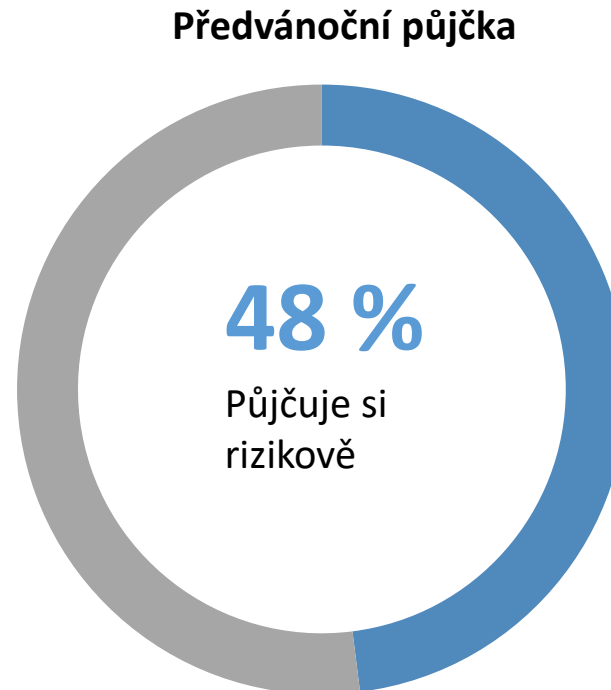
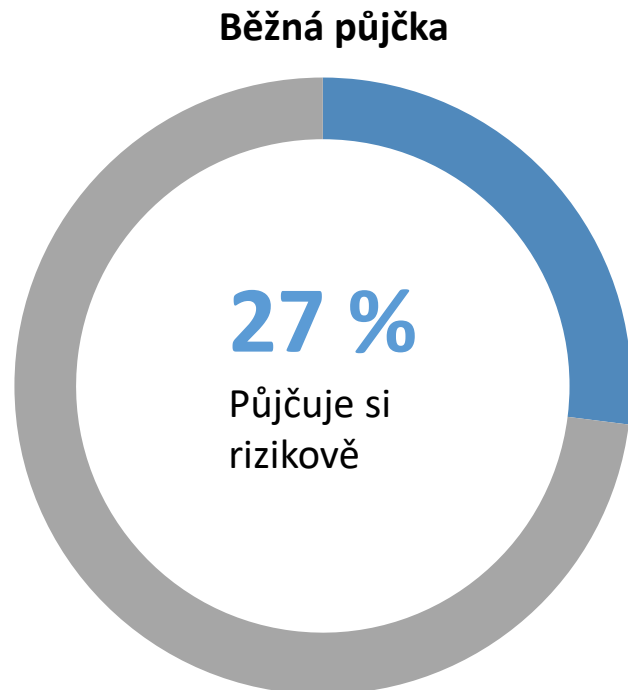

Rizikový spotřebitel = alespoň 4 body z 9

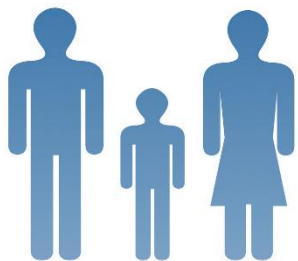
Výpočet indexu	Počet bodů
Měl v minulosti alespoň 4 půjčky	1 bod
Aktuálně splácí alespoň 3 půjčky	1 bod
Půjčil/a si někdy na běžnou spotřebu nebo zábavu	1 bod
Půjčil/a si při dlouhodobém nedostatku financí	1 bod
Půjčil/a si od nedůvěryhodné nebankovní instituce nebo fyzické osoby	1 bod
Je ochotný/á krýt splátky nikoli příjmem, ale další půjčkou	2 body
Neschopnost splácet půjčku řeší další půjčkou	2 body

Podíl rizikových půjček

- V populaci je 27 % lidí, kteří si půjčují rizikově. V případě vánočních půjček jejich podíl výrazně stoupá, a to až téměř na polovinu.

Půjčku na vánoční dárky si berou především...

- muži a ženy do stejné míry;
- středního věku (30-54 let, nejvíce je jich ve věkové skupině 45-54 let);
- kteří mají nejmladší dítě v rodině do 18 let;
- spíše s nižším vzděláním.

Češi a vánoční půjčky

- Češi si berou **nejvíce půjček před Vánoci** (zejména v listopadu a začátkem prosince);
- V listopadu a prosinci – **objem úvěrů roste o 20 %** oproti ročnímu průměru;
- Každý druhý spotřebitel si půjčuje rizikově **zejména u prodejců**;
- V prosinci a lednu – lidé jsou nejvíce v mínusu na svých účtech a **zajímají se o možnosti konsolidovat své dluhy**.

Děkujeme za pozornost.